

RÖÖVLINDUDE ARVUKUSEST RÄPINA VALLAS JA LAHEDA PÜSIALAL

Henn Pärnamets¹ & Arvi Lepisk
¹Joosu küla, Laheda vald, Põlva maakond EE2630

Räpina vald (260 km²) ja Laheda püsiala (120 km²) asuvad Põlva maakonna kagu- ja lõunaosas, vaid 30 km² suurune Tsolgo piirkond Laheda püsialal jääb Võru maakonna kirdeossa.

Räpina vallast hõlmab loodusmaastik ligikaudu 55% ning kultuurmaastik 45%. Ala idakülge jääb Lämmijärv, mille tasane kaldamaastik on röövlindudele (eriti hiireviudele ja konnakotkastele) heaks jahimaaks. Vallas leidub nii suuri metsamassiive kui ka kultuurmaastikuga vahelduvaid metsatukkasid.

Laheda püsialal on loodusmaastikke ca 70% ning kultuurmaastikku ca 30% pindalast. Vaatlasala on väga mosaiikne ja suuri metsamassiive on vähe. Põhiliselt võib leida erineva suurusega metsatukkasid, vaheldumas niitude või viljapõldudega. Metsasem piirkond asub ala lõuna- ja kaguosas.

Räpina vallas vaadeldi röövlindude 1996. aastal ning Laheda püsialal 1993.-1996. a. Väلتöid tehti mõlemas piirkonnas kevadest sügiseni, kusjuures Räpina vallas piirduti liigilise koosseisu selgitamise ja arvukuse hindamisega, Laheda püsialal on aga tähelepanu pööratud ka pesade otsimisele ja pesitsustulemustele. Lisaks pesaleidudele on töös arvestatud ka pesitsusperioodil tehtud juhuvaatlusi.

Vaatlasaladel registreeriti kokku 16 röövlinnuliigi esinemine, neist tõestatud pesitsejaid Lahedal 12 ja Räpina vallas 7 liiki. Röövlindude liigiline koosseis ja arvukuse hinnangud on toodud tabelis 1. Leitud pesade arv tabelis kajastab nende pesitsusterritoriumide arvu, millelt 1996. aastaks oli vähemalt ühel korral leitud asustatud pesa. Arvukuse hindamisel on lisaks teadaolevatele territoriumidele arvestatud ka röövlindudele sobivate biotoopide rohkust. Et Räpina valda uuriti vaid ühel aastal ja vaatlustel ei suudetud ühtlaselt katta kogu ala, on seal paljude liikide arvukust tõenäoliselt alahinnatud.

Lisaks tabelis toodud liikidele kohati Räpina vallas mittepesitsusajal ka merikotkast.

Kakuliste osas küllalt hästi uuritud Laheda püsilal osutus suhteliselt madalaks händkaku arvukus. Põhjuseks võib olla suuremate metsamassiivide vähesus. Tänu sellele esinevad alal stabiilselt karvasjalg-kakk, värbkakk ja kõrvukräts. Kodukakk ei sõltu Lahedal händkaku ega suurte metsade olemasolust, sest on oma elupaigaks valinud pargid ning parkmetsad.

Tabel 1. Röövlindude pesitsusaegse arvukuse hinnang ning leitud pesade arv Räpina vallas ja Laheda püsilal.

Table 1. Number of found nests and estimated population size of raptors and owls in Räpina parish and Laheda monitoring plot.

Liik / Species		RÄPINA		LAHEDA	
		Pesi Nests	Arvukus Numbers	Pesi Nests	Arvukus Numbers
Herilaseviu	PERAPI	-	1-2	3	3-4
Roo-loorkull	CIRAER	-	1-2	-	-
Välja-loorkull	CIRCYA	-	0-1	-	-
Kanakull	ACCGEN	2	3-4	2	2-3
Raudkull	ACCNIS	1	3-5	5	7-8
Hiireviu	BUTBUT	8	12-25	10	12-20
Väike-konnakotkas	AQUPOM	3	4-6	2	2-3
Kalakotkas	PANHAL	1	1	-	-
Tuuletallaja	FALTIN	-	0-2	2	2-4
Lõopistrik	FALSUB	-	2-3	2	2-3
Värbkakk	GLAPAS	-	0-1	2	2-4
Kodukakk	STRALU	2	6-8	7	8-10
Händkakk	STRURA	-	0-2	2	2-3
Kõrvukräts	ASIOTU	-	2-6	8	9-12
Sooräts	ASIFLA	1	1-2	-	-
Karvasjalg-kakk	AEGFUN	-	1-2	5	5-6

Täpsemate tulemuste saamiseks on Räpina vallas vaja uuringuid jätkata. Tuginedes ala mosaiiksusele ning biotoopide mitmekesisusele, võib arvata, et Räpina vald peaks olema isegi pisut liigirikkam kui Laheda püsiala. Tuleb vaid loota, et Kagu-Eesti röövlinnurohkus ei häviks hoogustunud metsaraietes.

Number of breeding raptors and owls in Räpina parish and Laheda plot

Räpina parish (260 sq. km) and Laheda monitoring plot (120 sq. km) are situated mainly in the southern and south-eastern part of Põlva district. Natural landscapes cover 55% and 70% of their areas, respectively. Both areas are very mosaic.

Räpina parish was studied in 1996, Laheda area in 1993-1996, altogether 16 breeding species were detected. The main results are presented in Table 1. In Räpina parish most numbers are obviously underestimates. The diversity of smaller owls in Laheda may be caused by scarcity of the Ural Owl.